

Europska
komisija

ŠTO JE MAKROREGIONALNA STRATEGIJA EU-A?

Makroregionalna strategija Europske unije (EU) politički je okvir koji zemljama smještenima u istoj regiji omogućuje zajedničko suočavanje s problemima i pronalaženje rješenja problema ili bolje iskorištavanje zajedničkog potencijala (npr. onečišćenje, plovnost, poslovno natjecanje na globalnoj razini itd.). Na taj način imaju koristi od ojačane suradnje u cilju povećanja učinkovitosti njihovih politika u odnosu na samostalno rješavanje problema. Makroregionalnu strategiju EU-a moguće je podržati putem fondova EU-a, uključujući europske strukturne i investicijske fondove.

Kako bi se povećale mogućnosti za uspjeh makroregionalnih strategija EU-a, uključeni partneri (države članice, regije, općine, nevladine organizacije itd.) moraju svoje djelovanje temeljiti na nekoliko ključnih načela: relevantnom partnerstvu i prikladnom mehanizmu suradnje, dobroj koordinaciji djelovanja u pogledu predmetnih politika i izvora njihova financiranja te angažiranoj suradnji unutar i diljem zemalja i sektora u makroregiji.

TKO INICIRA STRATEGIJU?

Makroregionalne strategije EU-a putem Europskog vijeća iniciraju i zatražuju predmetne države članice EU-a (i u nekim slučajevima zemlje koje nisu članice EU-a) koje su smještene na istom zemljopisnom području. Na zahtjev Europskog vijeća izrađuje se nacrt strategije koju donosi Europska komisija.

Stoga, strategije su isključivo međuvladine inicijative, a njihova se provedba uvelike oslanja na posvećenost i dobru volju zemalja sudionica. Sam proces jednako je važan kao i rezultat: mora biti uključiv s pristupom odozdo kako bi se osiguralo vlasništvo.

KOJE SU KLJUČNE ZNAČAJKE?

Strategije ne dolaze uz nove fondove, zakonodavstvo ili formalne strukture EU-a: oslanjaju se na koordinaciju i sinergiju. To podrazumijeva optimalno iskorištavanje postojećih izvora financiranja (EU, nacionalna, regionalna, privatna razina itd.), bolju provedbu postojećeg zakonodavstva i bolju upotrebu institucija na svim razinama.

Makroregionalnim strategijama EU-a rješavaju se izazovi i prilike koji se odnose na određena zemljopisna područja koja su previše lokalna da bi bila predmet izravnog zanimanja EU-a u cijelosti, no koja su istodobno previše opširna da bi ih se rješavalo na nacionalnoj razini. Drugim riječima, makroregionalne strategije služe kao most između donošenja politika na razini EU-a i na lokalnoj razini.

Ciljevi strategije strateški su, dugoročni i zajednički dogovoreni među zemljama sudionicama. Razlikuju se ovisno o potrebama predmetne makroregije, a prednost treba dati strateškim pitanjima koja donose dodanu vrijednost horizontalnim politikama EU-a.

Svaka strategija uključuje širok raspon sudionika na različitim razinama (međunarodna, nacionalna, regionalna, lokalna), sektorima (javni, privatni, civilno društvo) i područjima stručnosti, čime se osigurava platforma za dosljedno upravljanje uz višestruke zemlje, sektore i razine.

Dosad su donesene četiri makroregionalne strategije; svaka je popraćena progresivnim akcijskim planom koji će se redovito ažurirati s obzirom na nove, nadolazeće potrebe i promjenljiv kontekst:

- Strategija EU-a za regiju Baltičkog mora (2009.);
- Strategija EU-a za dunavsku regiju (2010.);
- Strategija EU-a za jadransku i jonsku regiju (2014.) i
- Strategija EU-a za alpsku regiju (2015.).

Strategije uključuju 19 država članica EU-a i osam zemalja koje nisu članice EU-a te predstavljaju više od 340 milijuna ljudi¹:

- **19 DRŽAVA ČLANICA EU-A:** Austrija, Bugarska, Hrvatska, Češka Republika, Danska, Estonija, Finska, Francuska, Njemačka, Grčka, Mađarska, Italija, Latvija, Litva, Poljska, Rumunjska, Slovačka Republika, Slovenija i Švedska;
- **OSAM ZEMALJA KOJE NISU ČLANICE EU-A:** Albanija, Bosna i Hercegovina, Lihtenštajn, Moldova, Crna Gora, Srbija, Švicarska i Ukrajina.

Pojedine države članice EU-a, kao što su Njemačka i Slovenija, uključene su u tri strategije, dok su Hrvatska, Italija i Austrija uključene u dvije. Tri zemlje koje nisu članice EU-a – Bosna i Hercegovina, Crna Gora i Srbija – sudjeluju u dvjema makroregionalnim strategijama.

KLJUČNI SUDIONICI U STRATEGIJAMA

Svaka makroregionalna strategija, koja uključuje širok raspon različitih sudionika, ima malo drugačije planove upravljanja jer su u obzir uzete specifičnosti pojedine regije. Neovisno o tome, moguće je definirati zajedničke ključne izvršitelje.

Razina EU-a

Europska komisija ima vodeću ulogu u strateškoj koordinaciji ključnih faza ostvarivanja strategije. Osim toga, skupina makroregionalnih strategija EU-a na visokoj razini s predstavnicima iz svih 28 država članica i nečlanica koje sudjeluju u strategijama, sastaje se kako bi razmotrila sveukupan pristup za sve makroregionalne strategije EU-a.

Nacionalna/regionalna razina

1) Izvor: Eurostat, Svjetska banka, NSI Ukrajina

U svakoj zemlji sudionici nacionalni koordinatori odgovorni su za cjelokupnu koordinaciju potpore provedbi strategije u zemlji domaćinu.

Razina tematskog područja

Tematska područja pod vodstvom su koordinatora tematskih područja (koordinatori političkih/prioritetnih područja, horizontalnih djelovanja, stupova ili djelovanja) koji predstavljaju interes makroregije. Podržavaju ih kolege iz predmetne regije, a organizirani su u upravljačke skupine. Njihova je glavna uloga promicanje stvaranja zajedničkih projekata koji će pridonijeti ostvarivanju ciljeva strategije. Nadalje, na temelju rezultata i uspjeha tih projekata njihova je uloga utjecati na sadržaj i provedbu politika u predmetnim zemljama i regijama, a kako bi se dugoročno poboljšalo globalno pozicioniranje makroregije.

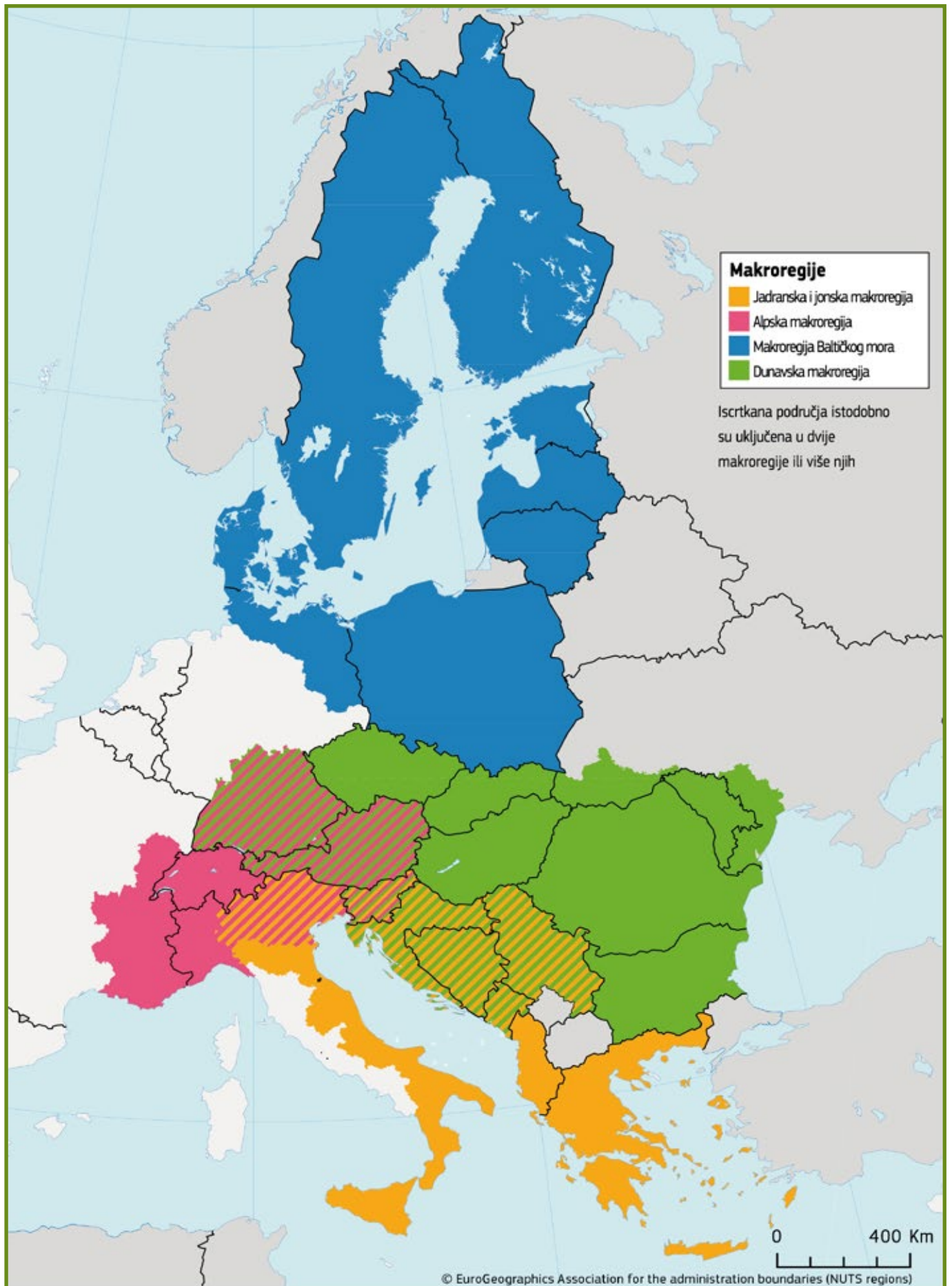
SURADNJA MEĐU STRATEGIJAMA

Suradnja i koordinacija između različitih makroregionalnih strategija od ključne je važnosti u cilju povećanja zajedničkih koristi i utjecaja. To je još važnije u slučajevima kada postoji zemljopisno preklapanje između strategija. Suradnja među strategijama može imati različite oblike (npr. provedba zajedničkih projekata, dijeljenje najboljih praksi i iskustva itd.).

Primjeri uključuju:

- organizaciju tjedna makroregionalnih strategija EU-a u Sloveniji (Portorož) u rujnu 2017. u svrhu razmjene i poboljšanja komunikacijskih djelovanja;
- projekt DanuBalt, čiji je cilj rješavanje podjele između inovacije u području zdravlja i istraživanja u dunavskoj regiji i regiji baltičkog mora, provode dionici iz tih dviju makroregija;
- seminar, čiji su sudionici bili Vijeće za regionalnu suradnju i Program Ujedinjenih naroda za okoliš u Sarajevu 2016., omogućio je ključnim dužnosnicima iz strategije EU-a za jadransku i jonsku regiju (EUSAIR) i strategije EU-a za dunavsku regiju (EUSDR) da usporede prioritete u pogledu ekoloških izazova na području zapadnog Balkana;
- zbog znatnog zemljopisnog preklapanja između EUSDR-a i EUSAIR-a (Slovenija, Hrvatska, Srbija, Crna Gora i Bosna i Hercegovina) održani su zajednički sastanci za tematska područja od zajedničkog interesa kao što su promet, energetika i okoliš. Slični sastanci održani su između ključnih sudionika strategija EUSDR i EUSALP, na primjer, u području energetike.

Može se zaključiti da dodanu vrijednost makroregionalnih strategija karakteriziraju njezin međusektorski pristup, transnacionalna dimenzija (uključujući sudjelovanje zemalja koje nisu članice EU-a) i njezin doprinos boljem upravljanju na više razina. No riječ je o ambicioznom konceptu kojem je potrebno vremena za učvršćivanje i ubiranje plodova.

DODATNE INFORMACIJE:

Makroregionalne strategije EU-a

http://ec.europa.eu/regional_policy/hr/policy/cooperation/macro-regional-strategies/

**Strategija EU-a
za regiju Baltičkog mora:**
www.balticsea-region.eu/

**Strategija EU-a za
jadransku i jonsku regiju:**
www.adriatic-ionian.eu/

**Strategija EU-a za
dunavsku regiju:**
www.danube-region.eu/

**Strategija EU-a za
alpsku regiju:**
www.alpine-region.eu/

@RegioInterreg, @EU_Regional

Ured za publikacije

Imate pitanja o Europskoj uniji?
Europe Direct može vam pomoći:
00 800 6 7 8 9 10 11,
<http://europedirect.europa.eu>

Interaktivna inačica ove
publikacije, koja sadržava poveznice na
internetski sadržaj, dostupna je u
PDF i HTML formatu:
[http://ec.europa.eu/regional_policy/hr/
information/publications/](http://ec.europa.eu/regional_policy/hr/information/publications/)

© Europska unija, 2017.

Fotografija s naslovnice: © Creative Commons – Pixabay
Ponovna upotreba dopuštena je samo uz navođenje izvora.

Ponovna upotreba dokumenata Europske komisije uređena je Odlukom 2011/833/EU
(SL L 330, 14.12.2011., str. 39.).

Za bilo kakvu upotrebu ili reprodukciju fotografija ili drugog materijala za koje EU nije nositelj autorskih
prava, dopuštenje se mora tražiti izravno od nositelja autorskih prava.

PDF

ISBN 978-92-79-76610-7

doi:10.2776/62634

KN-07-17-103-HR-N